بسم الله الرحمن الرحیم

سوره مبارکه صافات

بِسۡمِ اللَّهِ الرَّحۡمَٰنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند بخشنده مهربان

وَالصَّافَّاتِ صَفّاً ﴿۱﴾

سوگند به (فرشتگان) صف‌کشیده (و منظّم)

فَالزَّاجِرَاتِ زَجْراً ﴿۲﴾

و به نهی‌کنندگان و (بازدارندگان)

فَالتَّالِيَاتِ ذِكْراً ﴿۳﴾

و تلاوت‌کنندگان پیاپی آیات الهی...

إِنَّ إِلَٰهَكُمْ لَوَاحِدٌ ﴿۴﴾

که معبود شما یگانه است؛

رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ﴿۵﴾

پروردگار آسمانها و زمین و آنچه میان آنهاست، و پروردگار مشرقها!

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ الْكَوَاكِبِ ﴿۶﴾

ما آسمان نزدیک [پایین] را با ستارگان آراستیم،

وَحِفْظاً مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ﴿۷﴾

تا آن را از هر شیطان خبیثی حفظ کنیم!

لَا يَسَّمَّعُونَ إِلَى الْمَلَإِ الْأَعْلَى وَيُقْذَفُونَ مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ﴿۸﴾

آنها نمی‌توانند به (سخنان) فرشتگان عالم بالا گوش فرادهند، (و هرگاه چنین کنند) از هر سو هدف قرارمی‌گیرند!

دُحُوراً وَلَهُمْ عَذَابٌ وَاصِبٌ ﴿۹﴾

آنها به شدّت به عقب رانده می‌شوند؛ و برای آنان مجازاتی دائم است!

إِلَّا مَنْ خَطِفَ الْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿۱۰﴾

مگر آنها که در لحظه‌ای کوتاه برای استراق سمع به آسمان نزدیک شوند، که «شهاب ثاقب» آنها را تعقیب می‌کند!

فَاسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقاً أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ﴿۱۱﴾

از آنان بپرس: «آیا آفرینش (و معاد) آنان سخت‌تر است یا آفرینش فرشتگان (و آسمانها و زمین)؟! ما آنان را از گل چسبنده‌ای آفریدیم!

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴿۱۲﴾

تو از انکارشان تعجّب می‌کنی، ولی آنها مسخره می‌کنند!

وَ إِذَا ذُكِّرُوا لاَ يَذْكُرُونَ ﴿۱۳﴾

و هنگامی که به آنان تذکّر داده شود، هرگز متذکّر نمی‌شوند!

وَ إِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ﴿۱۴﴾

و هنگامی که معجزه‌ای را ببینند، دیگران را نیز به استهزا دعوت می‌کنند!

وَقَالُوا إِنْ هَٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ﴿۱۵﴾

و می‌گویند: «این فقط سحری آشکار است!

أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَاباً وَعِظَاماً أَإِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿۱۶﴾

آیا هنگامی که ما مُردیم و به خاک و استخوان مبدّل شدیم، بار دیگر برانگیخته خواهیم شد؟!

أَوَآبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ﴿۱۷﴾

یا پدران نخستین ما (بازمی‌گردند)؟!»

قُلْ نَعَمْ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ﴿۱۸﴾

بگو: «آری، همه شما زنده می‌شوید در حالی که خوار و کوچک خواهید بود!

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿۱۹﴾

تنها یک صیحه عظیم واقع می‌شود، ناگهان همه (از قبرها برمی‌خیزند و) نگاه می‌کنند!

وَ قَالُوا يَا وَيْلَنَا هٰذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿۲۰﴾

و می‌گویند: «ای وای بر ما، این روز جزاست!»

هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿۲۱﴾

(آری) این همان روز جدایی (حقّ از باطل) است که شما آن را تکذیب می‌کردید!

احْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَ أَزْوَاجَهُمْ
وَ مَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿۲۲﴾

(در این هنگام به فرشتگان دستور داده می‌شود:) ظالمان و همردیفانشان و آنچه را می‌پرستیدند...

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿۲۳﴾

(آری آنچه را) جز خدا می‌پرستیدند جمع کنید و بسوی راه دوزخ هدایتشان کنید!

وَقِفُوهُمْ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ ﴿۲۴﴾

آنها را نگهدارید که باید بازپرسی شوند!

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿۲۵﴾

شما را چه شده که از هم یاری نمی‌طلبید؟!

بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿۲۶﴾

ولی آنان در آن روز تسلیم قدرت خداوندند!

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿۲۷﴾

(و در این حال) رو به یکدیگر کرده و از هم می‌پرسند...

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿۲۸﴾

گروهی (می‌گویند: «شما رهبران گمراهی بودید که به ظاهر) از طریق خیرخواهی و نیکی وارد شدید امّا جز فریب چیزی در کارتان نبود)!»

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿۲۹﴾

(آنها در جواب) می‌گویند: «شما خودتان اهل ایمان نبودید (تقصیر ما چیست)؟!

وَ مَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْماً طَاغِينَ ﴿۳۰﴾

ما هیچ گونه سلطه‌ای بر شما نداشتیم، بلکه شما خود قومی طغیانگر بودید!

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِقُونَ ﴿۳۱﴾

اکنون فرمان پروردگارمان بر همه ما مسلّم شده، و همگی از عذاب او می‌چشیم!

فَأَغْوَيْنَاكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿۳۲﴾

ما شما را گمراه کردیم، همان گونه که خود گمراه بودیم!

فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿۳۳﴾

(آری) همه آنها [پیشوایان و پیروان گمراه] در آن روز در عذاب الهی مشترکند!

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿۳۴﴾

ما این گونه با مجرمان رفتار می‌کنیم!

إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿۳۵﴾

چرا که وقتی به آنها گفته می‌شد: «معبودی جز خدا وجود ندارد»، تکبّر و سرکشی می‌کردند...

وَيَقُولُونَ أَإِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَجْنُونٍ ﴿۳۶﴾

و پیوسته می‌گفتند: «آیا ما معبودان خود را بخاطر شاعری دیوانه رها کنیم؟!»

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۳۷﴾

چنین نیست، او حقّ را آورده و پیامبران پیشین را تصدیق کرده است!

إِنَّكُمْ لَذَائِقُو الْعَذَابِ الْأَلِيمِ ﴿۳۸﴾

اما شما (مستکبران کوردل) بطور مسلّم عذاب دردناک (الهی) را خواهید چشید!

وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۹﴾

و جز به آنچه انجام می‌دادید کیفر داده نمی‌شوید،

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿۴۰﴾

جز بندگان مخلص خدا (که از این کیفرها برکنارند)!

أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ﴿۴۱﴾

برای آنان [بندگان مخلص] روزی معیّن و ویژه‌ای است،

فَوَاكِهُ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿۴۲﴾

میوه‌ها (ی گوناگون پرارزش)، و آنها گرامی داشته می‌شوند...

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿۴۳﴾

در باغهای پرنعمت بهشت؛

عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿۴۴﴾

در حالی که بر تختها رو به روی یکدیگر تکیه زده‌اند،

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿۴۵﴾

و گرداگردشان قدحهای لبریز از شراب طهور را می‌گردانند؛

بَيْضَاءَ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴿۴۶﴾

شرابی سفید و درخشنده، و لذّتبخش برای نوشندگان؛

لاَ فِيهَا غَوْلٌ وَلاَ هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿۴۷﴾

شرابی که نه در آن مایه تباهی عقل است و نه از آن مست می‌شوند!

وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ عِينٌ ﴿۴۸﴾

و نزد آنها همسرانی زیبا چشم است که جز به شوهران خود عشق نمی‌ورزند.

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَكْنُونٌ ﴿۴۹﴾

گویی از (لطافت و سفیدی) همچون تخم‌مرغهایی هستند که (در زیر بال و پر مرغ) پنهان مانده (و دست انسانی هرگز آن را لمس نکرده است)!

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿۵۰﴾

(در حالی که آنها غرق گفتگو هستند) بعضی رو به بعضی دیگر کرده می‌پرسند...

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿۵۱﴾

کسی از آنها می‌گوید: «من همنشینی داشتم...

يَقُولُ أَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿۵۲﴾

که پیوسته می‌گفت: آیا (به راستی) تو این سخن را باور کرده‌ای...

أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَاباً وَعِظَاماً أَإِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿۵۳﴾

که وقتی ما مُردیم و به خاک و استخوان مبدّل شدیم، (بار دیگر) زنده می‌شویم و جزا داده خواهیم شد؟!»

قَالَ هَلۡ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿۵۴﴾

(سپس) می‌گوید: «آیا شما می‌توانید از او خبری بگیرید؟»

فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿۵۵﴾

اینجاست که نگاهی می‌کند، ناگهان او را در میان دوزخ می‌بیند.

قَالَ تَاللَّهِ إِنْ كِدْتَ لَتُرْدِينِ ﴿۵۶﴾

می‌گوید: «به خدا سوگند نزدیک بود مرا (نیز) به هلاکت بکشانی!

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿۵۷﴾

و اگر نعمت پروردگارم نبود، من نیز از احضارشدگان (در دوزخ) بودم!

أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ﴿۵۸﴾

(سپس به یاران خود می‌گوید: ای دوستان!) آیا ما هرگز نمی‌میریم (و در بهشت جاودانه خواهیم بود)،

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿۵۹﴾

و جز همان مرگ اول، مرگی به سراغ ما نخواهد آمد، و ما هرگز عذاب نخواهیم شد.

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿۶۰﴾

راستی این همان پیروزی بزرگ است!

لِمِثْلِ هٰذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿۶۱﴾

آری، برای مثل این، باید عمل‌کنندگان عمل کنند!

أَذٰلِکَ خَيْرٌ نُزُلاً أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ﴿۶۲﴾

آیا این (نعمتهای جاویدان بهشتی) بهتراست یا درخت (نفرت‌انگیز) زقّوم؟!

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿۶۳﴾

ما آن را مایه درد و رنج ظالمان قرار دادیم!

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿۶۴﴾

آن درختی است که از قعر جهنّم می‌روید!

طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ﴿۶۵﴾

شکوفه آن مانند سرهای شیاطین است!

فَإِنَّهُمْ لَآكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِئُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿۶۶﴾

آنها [مجرمان] از آن می‌خورند و شکمها را از آن پر می‌کنند!

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْباً مِنْ حَمِيمٍ ﴿۶۷﴾

سپس روی آن آب داغ متعفّنی می‌نوشند!

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿۶۸﴾

سپس بازگشت آنها به سوی جهنّم است!

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿۶۹﴾

چرا که آنها پدران خود را گمراه یافتند،

فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿۷۰﴾

با این حال به سرعت بدنبال آنان کشانده می‌شوند!

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ﴿۷۱﴾

و قبل از آنها بیشتر پیشینیان (نیز) گمراه شدند!

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿۷۲﴾

ما در میان آنها انذارکنندگانی فرستادیم،

فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِينَ ﴿۷۳﴾

ولی بنگر عاقبت انذارشوندگان چگونه بود!

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿۷۴﴾

مگر بندگان مخلص خدا!

وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ﴿۷۵﴾

و نوح، ما را خواند (و ما دعای او را اجابت کردیم)؛ و چه خوب اجابت کننده‌ای هستیم!

وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿۷۶﴾

و او و خاندانش را از اندوه بزرگ رهایی بخشیدیم،

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿۷۷﴾

و فرزندانش را همان بازماندگان (روی زمین) قرار دادیم،

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿۷۸﴾

و نام نیک او را در میان امّتهای بعد باقی نهادیم.

سَلَامٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿۷۹﴾

سلام بر نوح در میان جهانیان باد!

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾

ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم!

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾

چرا که او از بندگان باایمان ما بود!

ثُمَّ أَغۡرَقۡنَا ٱلۡأٓخَرِينَ ﴿٨٢﴾

سپس دیگران [دشمنان او] را غرق کردیم!

وَ إِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ﴿۸۳﴾

و از پیروان او ابراهیم بود؛

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿۸۴﴾

(به خاطر بیاور) هنگامی را که با قلب سلیم به پیشگاه پروردگارش آمد؛

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا ذَا تَعْبُدُونَ ﴿۸۵﴾

هنگامی که به پدر و قومش گفت: «اینها چیست که می‌پرستید؟!

أَإِفْكاً آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿۸۶﴾

آیا غیراز خدا به سراغ این معبودان دروغین می‌روید؟!

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۸۷﴾

شما درباره پروردگار عالمیان چه گمان می‌برید؟!

فَنَظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿۸۸﴾

(سپس) نگاهی به ستارگان افکند...

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾

و گفت: «من بیمارم (و با شما به مراسم جشن نمی‌آیم)!»

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿۹۰﴾

آنها از او روی برتافته و به او پشت کردند (و بسرعت دور شدند.)

فَرَاغَ إِلَىٰ آلِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾

(او وارد بتخانه شد) مخفیانه نگاهی به معبودانشان کرد و از روی تمسخر گفت: «چرا (از این غذاها) نمی‌خورید؟!

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿۹۲﴾

(اصلاً) چرا سخن نمی‌گویید؟!»

فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْباً بِالْيَمِينِ ﴿۹۳﴾

سپس بسوی آنها رفت و ضربه‌ای محکم با دست راست بر پیکر آنها فرود آورد (و جز بت بزرگ، همه را درهم شکست).

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿۹۴﴾

آنها با سرعت به او روی آوردند.

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿۹۵﴾

گفت: «آیا چیزی را می‌پرستید که با دست خود می‌تراشید؟!

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿۹۶﴾

با اینکه خداوند هم شما را آفریده و هم بتهایی که می‌سازید!»

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَاناً فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿۹۷﴾

(بت‌پرستان) گفتند: «بنای مرتفعی برای او بسازید و او را در جهنّمی از آتش بیفکنید!»

فَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿۹۸﴾

آنها طرحی برای نابودی ابراهیم ریخته بودند، ولی ما آنان را پست و مغلوب ساختیم!

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿۹۹﴾

(او از این مهلکه بسلامت بیرون آمد) و گفت: «من به سوی پروردگارم می‌روم، او مرا هدایت خواهد کرد!

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۱۰۰﴾

پروردگارا! به من از صالحان [فرزندان صالح] ببخش!»

فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿۱۰۱﴾

ما او [ابراهیم] را به نوجوانی بردبار و صبور بشارت دادیم!

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَى فِي الْمَنَامِ
أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَا ذَا تَرَى قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا
تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿۱۰۲﴾

هنگامی که با او به مقام سعی و کوشش رسید، گفت: «پسرم! من در خواب دیدم که تو را ذبح می‌کنم، نظر تو چیست؟» گفت «پدرم! هرچه دستور داری اجرا کن، به خواست خدا مرا از صابران خواهی یافت!»

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿۱۰۳﴾

هنگامی که هردو تسلیم شدند و ابراهیم جبین او را برخاک نهاد...

وَنَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿۱۰۴﴾

او را ندا دادیم که: «ای ابراهیم!

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۰۵﴾

آن رؤیا را تحقق بخشیدی (و به مأموریت خود عمل کردی)!» ما این گونه، نیکوکاران را جزا می‌دهیم!

إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿۱۰۶﴾

این مسلّماً همان امتحان آشکار است!

وَفَدَيْنَاهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ﴿۱۰۷﴾

ما ذبح عظیمی را فدای او کردیم،

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿۱۰۸﴾

و نام نیک او را در امّتهای بعد باقی نهادیم!

سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿۱۰۹﴾

سلام بر ابراهیم!

كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١١٠﴾

این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم!

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾

او از بندگان باایمان ما است!

وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيّاً مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿۱۱۲﴾

ما او را به اسحاق -پیامبری از شایستگان- بشارت دادیم!

وَبَارَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَ
ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ﴿۱۱۳﴾

ما به او و اسحاق برکت دادیم؛ و از دودمان آن دو، افرادی بودند نیکوکار و افرادی آشکارا به خود ستم کردند!

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَى مُوسَى وَهَارُونَ ﴿۱۱۴﴾

ما به موسی و هارون نعمت بخشیدیم!

وَ نَجَّيْنَاهُمَا وَ قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿۱۱۵﴾

و آن دو و قومشان را از اندوه بزرگ نجات دادیم!

وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿۱۱۶﴾

و آنها را یاری کردیم تا بر دشمنان خود پیروز شدند!

وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿۱۱۷﴾

ما به آن دو، کتاب روشنگر دادیم،

وَ هَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿۱۱۸﴾

و آن دو را به راه راست هدایت نمودیم!

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿۱۱۹﴾

و نام نیکشان را در اقوام بعد باقی گذاردیم!

سَلَامٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿۱۲۰﴾

سلام بر موسی و هارون!

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۲۱﴾

ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم!

إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۲۲﴾

آن دو از بندگان مؤمن ما بودند!

وَ إِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۲۳﴾

و الیاس از رسولان (ما) بود!

إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿۱۲۴﴾

به خاطر بیاور هنگامی را که به قومش گفت: «آیا تقوا پیشه نمی‌کنید؟!

أَتَدْعُونَ بَعْلاً وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿۱۲۵﴾

آیا بت «بعل» را می‌خوانید و بهترین آفریدگارها را رها می‌سازید؟!

اللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿۱۲۶﴾

خدایی که پروردگار شما و پروردگار نیاکان شماست!»

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿۱۲۷﴾

امّا آنها او را تکذیب کردند؛ ولی به یقین همگی (در دادگاه عدل الهی) احضار می‌شوند!

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿۱۲۸﴾

مگر بندگان مخلص خدا!

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿۱۲۹﴾

ما نام نیک او را در میان امّتهای بعد باقی گذاردیم!

سَلَامٌ عَلَىٰ إِلْ يَاسِينَ ﴿۱۳۰﴾

سلام بر الیاسین!

إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۳۱﴾

ما این گونه نیکوکاران را پاداش می‌دهیم!

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۳۲﴾

او از بندگان مؤمن ما است!

وَ إِنَّ لُوطاً لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۳۳﴾

و لوط از رسولان (ما) است!

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿۱۳۴﴾

و به خاطر بیاور زمانی را که او و خاندانش را همگی نجات دادیم،

إِلَّا عَجُوزاً فِي الْغَابِرِينَ ﴿۱۳۵﴾

مگر پیرزنی که از بازماندگان بود (و به سرنوشت آنان گرفتار شد)!

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ﴿۱۳۶﴾

سپس بقیه را نابود کردیم!

وَ إِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ ﴿۱۳۷﴾

و شما پیوسته صبحگاهان از کنار (ویرانه‌های شهرهای) آنها می‌گذرید...

وَبِاللَّيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۱۳۸﴾

و (همچنین) شبانگاه؛ آیا نمی‌اندیشید؟!

وَ إِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۳۹﴾

و یونس از رسولان (ما) است!

إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلْكِ الْمَشْحُونِ ﴿۱۴۰﴾

به خاطر بیاور زمانی را که به سوی کشتی پر (از جمعیّت و بار) فرار کرد.

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿۱۴۱﴾

و با آنها قرعه افکند، (و قرعه به نام او افتاد و) مغلوب شد!

فَالْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿۱۴۲﴾

(او را به دریا افکندند) و ماهی عظیمی او را بلعید، در حالی که مستحقّ سرزنش بود!

فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿۱۴۳﴾

و اگر او از تسبیح‌کنندگان نبود...

لَلَبِثَ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿۱۴۴﴾

تا روز قیامت در شکم ماهی می‌ماند!

فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿۱۴۵﴾

(به هرحال ما او را رهایی بخشیدیم و) او را در یک سرزمین خشک خالی از گیاه افکندیم در حالی که بیمار بود!

وَأَنۢبَتۡنَا عَلَيۡهِ شَجَرَةٗ مِّن يَقۡطِينٖ ﴿١٤٦﴾

و بوته کدوئی براو رویاندیم (تا در سایه برگهای پهن و مرطوبش آرامش یابد)!

وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿۱۴۷﴾

و او را به سوی جمعیّت یکصد هزار نفری -یا بیشتر- فرستادیم!

فَآمَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿۱۴۸﴾

آنها ایمان آوردند، از این رو تا مدّت معلومی آنان را از مواهب زندگی بهره‌مند ساختیم!

فَاسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿۱۴۹﴾

از آنان بپرس: آیا پروردگارت دخترانی دارد و پسران از آن آنهاست؟!

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثاً وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿۱۵۰﴾

آیا ما فرشتگان را مؤنث آفریدیم و آنها ناظر بودند؟!

أَلَآ إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾

بدانید آنها با این تهمت بزرگشان می‌گویند:

وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿۱۵۲﴾

«خداوند فرزند آورده!» ولی آنها به یقین دروغ می‌گویند!

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿۱۵۳﴾

آیا دختران را بر پسران ترجیح داده است؟!

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿۱۵۴﴾

شما را چه شده است؟! چگونه حکم می‌کنید؟! (هیچ می‌فهمید چه می‌گویید؟!)

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿۱۵۵﴾

آیا متذکّر نمی‌شوید؟!

أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُبِينٌ ﴿۱۵۶﴾

یا شما دلیل روشنی در این باره دارید؟

فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۱۵۷﴾

کتابتان را بیاورید اگر راست می‌گویید!

وَ جَعَلُوا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَباً وَ لَقَدْ عَلِمَتِ الْجِنَّةُ إِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿۱۵۸﴾

آنها [مشرکان] میان او [خداوند] و جنّ، (خویشاوندی و) نسبتی قائل شدند؛ در حالی که جنّیان بخوبی می‌دانند که این بت‌پرستان در دادگاه الهی احضار می‌شوند!

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿۱۵۹﴾

منزّه است خداوند از آنچه توصیف می‌کنند،

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿۱۵۹﴾

منزّه است خداوند از آنچه توصیف می‌کنند،

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿۱۶۰﴾

مگر بندگان مخلص خدا!

فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿۱۶۱﴾

شما و آنچه را پرستش می‌کنید،

مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِفَاتِنِينَ ﴿۱۶۲﴾

هرگز نمی‌توانید کسی را (با آن) فریب دهید،

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿۱۶۳﴾

مگر آنها که در آتش دوزخ وارد می‌شوند!

وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَعْلُومٌ ﴿۱۶۴﴾

و هیچ یک از ما نیست جز آنکه مقام معلومی دارد؛

وَ إِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿۱۶۵﴾

و ما همگی (برای اطاعت فرمان خداوند) به صف ایستاده‌ایم؛

وَ إِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿۱۶۶﴾

و ما همه تسبیح‌گوی او هستیم!

وَ إِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿۱۶۷﴾

آنها پیوسته می‌گفتند:

لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِنَ الْأَوَّلِينَ ﴿۱۶۸﴾

«اگر یکی از کتابهای پیشینیان نزد ما بود،

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿۱۶۹﴾

به یقین، ما بندگان مخلص خدا بودیم!»

فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿۱۷۰﴾

(امّا هنگامی که این کتاب بزرگ آسمانی برآنها نازل شد،) به آن کافرشدند؛ ولی بزودی (نتیجه کار خود را) خواهند دانست!

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۷۱﴾

وعده قطعی ما برای بندگان فرستاده ما از پیش مسلّم شده...

إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿۱۷۲﴾

که آنان یاری شدگانند،

وَ إِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿۱۷۳﴾

و لشکر ما پیروزند!

فَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿۱۷۴﴾

از آنها [کافران] روی بگردان تا زمان معیّنی (که فرمان جهاد فرارسد)!

وَأَبْصِرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿۱۷۵﴾

و وضع آنها را بنگر (چه بی‌محتواست) اما بزودی (نتیجه اعمال خود را) می‌بینند!

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿۱۷۶﴾

آیا آنها برای عذاب ما شتاب می‌کنند؟!

فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿۱۷۷﴾

امّا هنگامی که عذاب ما در آستانه خانه‌هایشان فرود آید، انذارشدگان صبحگاه بدی خواهند داشت!

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿۱۷۸﴾

از آنان روی بگردان تا زمان معیّنی!

وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿۱۷۹﴾

و وضع کارشان را ببین؛ آنها نیز به زودی (نتیجه اعمال خود را) می‌بینند!

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿۱۸۰﴾

منزّه است پروردگار تو، پروردگار عزّت (و قدرت) از آنچه آنان توصیف می‌کنند.

وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿۱۸۱﴾

و سلام بر رسولان!

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۸۲﴾

حمد و ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است!

صدق الله العلي العظيم